Приложение № 1 към Заповед № РД-01-114/24.04.2023 г.

# ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ ЗА БАЗОВО НИВО НА ОБЩИ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЕВРОПЕЙСКАТА РАМКА ЗА ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ (НИВА 1-2 ОТ DigComp 2.1)

# И ДОПЪЛНИТЕЛЕН МОДУЛ ЗА ОБУЧЕНИЕ ЗА ПУБЛИЧНИ ДИГИТАЛНИ УСЛУГИ

## КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОБУЧЕНИЕ

- Програмата за обучение има за цел да подпомогне овладяване на базови знания, умения и нагласи за използването на дигитални технологии и изграждането на базови дигитални компетентности и приложението им в различни предметни области. Темите и очакваните резултати, заложени в програмата за обучение, съответстват на поставените цели за нива 1-2 на Европейската рамка за дигитална компетентност (DigComp 2.1). Учебното съдържание за базово ниво на общи дигитални умения е разпределено в 5 модула, съответстващи на всяка от петте области на компетентност в Европейската рамка за дигитална компетентност DigComp 2.1. Всеки от модулите съдържа толкова учебни единици (теми) и със същите имена, колкото и каквито са конкретните компетентности в съответната област на компетентност от DigCom 2.1, разглеждана в дадения модул.

**1. Грамотност, свързана с информация и данни**
**2. Комуникация и сътрудничество**
**3. Създаване на дигитално съдържание**
**4. Безопасност**
**5. Решаване на проблеми**

Общият брой часове за обучение за базово ниво на общи дигитални умения е 45 учебни часа.

- Програмата за обучение е допълнена с модул за обучение за публични дигитални услуги, който има за цел да подпомогне обучаемите да се запознаят и да могат да използват основни публични дигитални услуги в Република България. Учебното

Финансирано от Европейския съюз NextGenerationEU

Съфинансирано от Европейския съюз

съдържание в допълнителния модул е насочено към изграждане на основни умения за използване на дигитални услуги, предоставени от публичните институции.

Общият брой часове за обучение за публични дигитални услуги е 10 учебни часа.

## ЦЕЛЕВА ГРУПА

Програмата за обучение е насочена към обучение на възрастни (лица над 16 г.), извън образователната система, които не притежават дигитални умения.

## ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Във всяка тема от учебното съдържание са заложени учебни цели и очаквани резултати за овладяване на знания, умения и нагласи за използването на информационните технологии за изпълнение на конкретни задачи.

За базово ниво на общи дигитални умения (нива 1 и 2 от Европейската рамка дигитална компетентност (DigComp 2.1) е определено обучаемите да могат да запомнят как да изпълняват с напътствие или самостоятелно и при необходимост с напътствие, задачи с ниско ниво на сложност (Табл.1).

*Таблица 1 Описание на очакваните резултати от обучението за Базово ниво на дигитални умения, съгласно DigComp2.1*

| Ниво на дигитални компетентности | Нива в DigComp 2.1 | Сложност на задачите | Автономност | Когнитивна област |
|---|---|---|---|---|
| Базово ниво | 1 | Прости задачи | С напътствие | Помнене |
| | 2 | Прости задачи | Самостоятелно и с напътствие, когато е необходимо | Помнене |

Очакваните резултати от обучението са свързани с усвояването на специфична за темите терминология, практически умения за решаване на задачи със средствата на информационните технологии, умения за аргументиране при избора на технологично средство, умения за комуникация и работа в екип.



Финансирано от Европейския съюз NextGenerationEU

Съфинансирано от Европейския съюз

## МЕТОДИ НА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на знанията, уменията и нагласите на обучаемите е в съответствие с предвидените в програмата резултати.

Единните инструменти за оценка, като методи и форми на оценяване могат да бъдат тестове, съдържащи отворени и затворени въпроси, решаване на практически задачи, съобразени със спецификата на процеса на обучение на възрастни (лица над 16 г.).

Успешното завършване на обучението се удостоверява със сертификат за базово ниво на общи дигитални умения (нива 1-2 от Европейската рамка за дигитална компетентност DigComp).

## МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКИ И ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ

Материално-техническите и информационните ресурси за обучение включват компютърна система; клавиатура, мишка; монитор; принтер; интернет свързаност; софтуерни програми и единни ресурси за обучение (информационни материали и други ресурси) спрямо зададените теми и цели на обучението.

## УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ ЗА БАЗОВО НИВО НА ОБЩИ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ

(нива 1 и 2 от Европейската рамка дигитални компетентности (DigComp 2.1)

**Общ брой часове за обучение - 45 учебни часа**

| Теми | Компетентности като очаквани резултати от обучението | Нови понятия | Примерни софтуерни програми и задачи за изпълнение | Учебни часове |
|---|---|---|---|---|
| **1. Грамотност, свързана с информация и данни** | | | | **5 часа** |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1.1 Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание | **Знания:** познава подходи за търсене на информация и дигитално съдържание в Интернет; знае как да използва ключови думи като средство за филтриране, анализ, подбор и критично ползване на информация, данни и дигитално съдържание в Интернет<br>**Умения:** способност да се използва Интернет и системи за търсене с цел търсене на работа<br>**Нагласи:** използва Интернет като източник на информация и средство за намиране на работа | интернет;<br>програма за разглеждане на уеб сайт (браузер);<br>търсене в интернет | Работа с уеб браузер: Google Chrome, Mozilla Firefox, Microsoft Edge, Opera, Safari или друг. | 1 час |
| 1.2 Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание | **Знания:** познава референтни източници на достоверна и надеждна информация и дигитално съдържание в Интернет, (базово) разбира феномена на фалшивите новини<br>**Умения:** идентифицира достоверна информация и данни, може да открива и различава достоверни и надеждни източници на информация, може да открива фалшива и невярна информация в Интернет<br>**Нагласи:** критичен поглед към информацията в Интернет, не разпространява фалшиви новини | уеб адрес;<br>хипервръзка<br>източници на информация | Видове уеб сайтове. Базова структура на уеб сайт. Разграничаване на домейни от първо ниво. | 2 часа |
| 1.3 Управление на данни, информация и дигитално съдържание | **Знания:** познава прости начини за управление и съхранение на данни, информация и дигитално съдържание на различни устройства, с използване на формати и в различни компютърни системи (PC, умен телефон, облачни системи и др.).<br>**Умения:** може да организира, търси и съхранява информацията във файлове и директории, да създава и управлява файлове и директории, да използва различни устройства за съхраняване на информация<br>**Нагласи:** следва правила за създаване и управление на файлове и директории | файлова система<br>файл, папки,<br>основни действия за организация на файлове и папки, | Управление на Файлова система Основни операции с File Explorer/Windows Explorer/ други | 2 часа |
| **2. Комуникация и сътрудничество** | | | | **8 часа** |



Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU

Съфинансирано от Европейския съюз

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 2.1 Взаимодействие чрез дигитални технологии | **Знания:** познава различни видове технологии за комуникация (базово ниво)<br>**Умения:** може да използва дигиталните технологии и инструменти за общуване и сътрудничество от различни компютърни системи (умен телефон, компютър, в Интернет), разпознава различни технологии за комуникация (текстови съобщения, видео разговори, електронна поща) и може да ги използва във формален и неформален контекст<br>**Нагласи:** избор на подходящи дигитални технологии за комуникация в различен контекст | Електронна поща, адрес за електронна поща, видове системи за синхронна и асинхронна комуникация (текстови съобщения, електронна поща) | Създаване на електронна поща: например abv.bg, mail.bg, gmail.bg или друг.<br><br>Инсталиране и работа със система за текстови съобщения: Viber, Skype или друг. | 2 часа |
| 2.2 Споделяне чрез дигитални технологии | **Знания:** познава различни начини и модели за споделяне на информация чрез дигитални технологии (умен телефон, компютър в интернет, облачна система), разпознава техните ограничения и следва добри практики.<br>**Умения:** може да използва подходящи технологии за споделяне на информация и данни, може да използва критично социалните мрежи като информационен канал и като средство за споделяне на информация, може да използва базови облачни технологии за споделяне на информация.<br>**Нагласи:** разпознава подходящи методи за споделяне на информация и данни в различен контекст | Създаване на електронно писмо; | Споделяне на файлове<br>- през електронна поща<br>- през система за съобщения<br>-през облачна система | 2 часа |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 2.3 Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии | **Знания:** познава общата концепция за видовете електронни услуги и начини за използване на дигитални технологии за изпълнение на основни процеси в гражданското общество.<br>**Умения:** може да търси и намира електронни услуги, предоставени от различни публични организации.<br>**Нагласи:** разпознава предимствата от използване на електронни услуги. | Официални интернет сайтове на държавни институции | Разпознава официални интернет сайтове на държавни институции | 1 час |
| 2.4 Сътрудничество чрез дигитални технологии | **Знания:** познава принципите на работа с облачни технологии и технологии за сътрудничество (базово ниво), следва добри практики<br>**Умения:** може да използва технологии за съвместна работа и сътрудничество (създаване на споделени документи, коментиране и редактиране на споделени документи в реално време).<br>**Нагласи**: положително отношение за сътрудничество чрез облачни технологии | Облачни технологии за съвместна работа | Редакция на общ документ в облачна среда (Google Docs, Microsoft 365, друг). | 1 час |
| 2.5 Онлайн етикет | **Знания:** познава основните правила на поведение, права, отговорности и етично използване на дигитални устройства в различни дигитални среди. Разпознава добри и лоши практики, запознат е с нормативна база и видовете дигитални престъпления (базово ниво).<br>**Умения:** може да прилага добри практики при използване на дигиталните технологии и Интернет.<br>**Нагласи:** етично използване на технологиите | Онлайн етикет и правила на поведение в интернет | Запознаване с:<br>-Анонимни ли сме в интернет?<br>-Правила на поведение в интернет (напр. не разпространява верижни писма). | 1 час |
| 2.6 Управление на дигиталната идентичност | **Знания:** идентифицира дигиталната идентичност, разпознава прости начини да запази своята репутация в интернет, разпознава прости данни, които генерира чрез дигитални инструменти или в дигитални среди. | Дигитална идентичност, лични данни, рискове в интернет | -Познава рисковете от оставянето на електронни следи<br>-Разбира как работят бисквитките (cookies) | 1 час |


Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU
Съфинансирано от Европейския съюз

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Умения:** може да защити своята репутация и да запази прилагане на добри практики за изграждане на дигитална идентичност в различни среди.<br>**Нагласи:** изграждане на дигитална идентичност | | -Може да прави настройки на браузера (cookies) | |
| **3. Създаване на дигитално съдържание** | | | | **20 часа** |
| 3.1 Разработване на дигитално съдържание | **Знания:** познава начини за създаване и редактиране на просто дигитално съдържание в прост формат; идентифицира как работят основни офис приложения, принципи на работа и създаване на съдържание с текстообработващи програми, електронни таблици, софтуер за презентации (базово ниво).<br>**Умения:** може да създава и редактира цифрово съдържание на базово ниво<br>**Нагласи:** увереност при използване на офис технологии | Стартиране на офис приложения,<br>Операции за отваряне, запазване и именуване на файлове.<br>Въвеждане и форматиране на цифрово съдържание,<br>Създаване и оформяне на документи | Базово запознаване с основни офис технологии включени в офис пакет (MS Office/ Open Office/ Google Docs/ други)<br>Създаване и оформяне на документи по готови шаблони (пример):<br>• Автобиография<br>• Официални писма<br>• Обява<br>• Визитни картички<br>Презентация | 14 часа |
| 3.2 Интегриране и преработване на дигитално съдържание | **Знания:** познава основни видове технологии за интегриране и преработване на цифрово съдържание (MS Office/ Open Office/Google Docs/ други), познава базови функции в MS Word, MS Excel, MS PowerPoint /Google Docs за интегриране и преработване на дигитално съдържание.<br>**Умения:** може да редактира документи в готови шаблони (Автобиография, писма в шаблон, шаблони, | Изображение<br>Прости готови форми | Вмъкване на текст и графични елементи в документи в MS Word, MS Excel, MS PowerPoint | 2 часа |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | свързани с пазара на труда, обяви, визитни картички и други) и презентации, може да интегрира дигитално съдържание в тях<br>**Нагласи:** увереност при използване на офис технологии за интегриране и преработване на цифрово съдържание | | | |
| 3.3 Авторско право и лицензи | **Знания:** познава основните правила за защита на авторските права в Интернет, лицензи за използване на софтуер и дигитално съдържание – добри и лоши практики, нормативна база и дигитални престъпления (базово ниво).<br>**Умения:** може да използва и цитира коректно източниците на дигитално съдържание.<br>**Нагласи:** положителни нагласи за спазване на авторските права | Обща информация за лицензи за използване на дигитално съдържание | Базово запознаване с лицензи за свободно ползване (Creative Commons)<br>Цитиране на източници в интернет | 2 часа |
| 3.4 Програмиране | **Знания:** разбира принципите на алгоритмичното мислене.<br>**Умения:** може да идентифицира стъпки за решаване на проблем с дигитални средства.<br>**Нагласи:** увереност при създаване на различни алгоритми при решаване на проблеми с дигитални средства | Създаване на алгоритъм за решаване на опростена задача. | Може да прави настройки на дигитални устройства | 2 часа |
| **4. Безопасност** | | | | **6 часа** |
| 4.1 Защита на устройства | **Знания:** познава потенциалните рискове и заплахи за дигиталните устройства и софтуерни програми, знае за методи за защита на устройства и електронна информация,<br>**Умения:** може да приложи базова защита на електронни устройства чрез инсталиране и поддържане на актуализирани версии на програми, | Защита на дигитално устройство<br>Рискове, свързани с дигиталните устройства | Може да провери статуса на защита на системата с Windows Security Settings или друга програма<br>- Разпознава рисково поведение (отваряне на нежелана поща, | 2 часа |


Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU
Съфинансирано от Европейския съюз

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | инсталиране и актуализиране на антивирусен софтуер, защитни стени, политика за пароли и други.<br>**Нагласи:** да използва безопасно хардуер и софтуер, да идентифицира потенциални заплахи | | отваряне на прикачени файлове, инсталиране на непроверен софтуер) | |
| 4.2 Защита на личните данни и поверителност | **Знания:** разпознава своите лични данни, разпознава на потенциалните рискове и заплахи, базови концепции за GDPR и правилата за защита и управление на личните данни,<br>**Умения:** спазва правилата за защита на личните данни.<br>**Нагласи:** безопасно да използва дигитални услуги и дигитални технологии | Лични данни<br>Рискове свързани с личните данни | - Разпознава рисково поведение с лични данни (отговаряне на нежелана поща, изпращане на лични данни чрез непроверени сайтове) | 2 часа |
| 4.3 Защита на здравето и благосъстоянието | **Знания:** разпознава основните проблеми и нужда от здравословното използване на дигиталните устройства и дигиталните среди и тяхното влияние върху физическото, психическото и емоционалното състояние.<br>**Умения:** може да използва здравословно дигиталните устройства, спазва лични правила.<br>**Нагласи:** безопасно и здравословно използване на дигиталните технологии | безопасно и здравословно използване на технологиите | - Разпознава основни принципи за безопасно и здравословно използване на технологиите (спазва почивки, собствени правила за социални медии и др.) | 1 час |
| 4.4 Защита на околната среда | **Знания:** разбира как производството и работата на дигитални устройства и софтуерни програми влияе върху околната среда – ресурси, жизнен цикъл, рециклиране, енергийно потребление и други.<br>**Умения:** може да използва и поддържа дигиталните устройства като отчита въздействието им върху околната среда.<br>**Нагласи:** използва дигиталните устройства като цели намаляване на влиянието върху околната среда. | Влияние на ИКТ върху околната среда | Разбира как да поддържа оптимално системите, например:<br>- режим на зареждане на батерии<br>- настройки за пестене на електричество и др. | 1 час |
| **5. Решаване на проблеми** | | | | **6 часа** |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 5.1 Решаване на технически проблеми | **Знания:** разбира за основните технологични проблеми на дигитални устройства и програми.<br>**Умения:** може да разпознава основни проблеми с дигиталните устройства, базова поддръжка на дигиталните устройства, умения за инсталиране, деинсталиране и осъвременяване на приложения, програми и програмни ресурси.<br>**Нагласи:** редовни проверки за безопасно и оптимално използване. | компютърна програма; интерфейс; меню инсталиране и деинсталиране на програма | Работа с Windows Settings:<br>- Инсталиране на програма и деинсталиране на програма<br>- Съобщения за грешки | 1 час |
| 5.2 Идентифициране на нуждите и технологични решения | **Знания:** разпознава основните дигитални устройства (PC, мобилен компютър, мобилен телефон, таблет) и компютърна периферия (принтер, клавиатура, мишка, дисплей), и тяхното предназначение.<br>**Умения:** може да работи с основни дигитални устройства, инсталиране и работа с компютърни периферни устройства.<br>**Нагласи:** за безопасно използване на дигиталните устройства по предназначение. | компютърна система; клавиатура, мишка; монитор; принтер; | Базово инсталиране на нови периферни устройства. | 2 часа |
| 5.3 Креативно използване на дигиталните технологии | **Знания:** познава основни тенденции за използване на дигитални инструменти и технологии за работа и създаване на дигитално съдържание.<br>**Умения:** може индивидуално и групово да решава проблеми и проблемни ситуации в дигитална среда.<br>**Нагласи:** за създаването на дигитално съдържание и решения с дигитални средства. | Описание на технологични грешки с хардуер/софтуер | Може да намери в интернет информация за решаване на проблеми | 1 час |
| 5.4 Идентифициране на пропуски в дигиталната компетентност | **Знания:** разбира развитието на дигиталните технологии, идентифицира начини за придобиване на нови знания и умения в интернет и нуждата от запознаване с нови технологии. | Самообучение в интернет<br>Видео ресурси за самообучение | Може да намери подходящи курсове за обучение в интернет | 2 часа |



Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU

Съфинансирано от Европейския съюз

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Умения:** може да идентифицира учебни ресурси в интернет, системи за самообучение, работа с ръководства за потребителя и други.<br>**Нагласи:** повишаване на знанията за използването на дигитални програми и устройства. | Специализирани сайтове за самообучение | | |
| | **ОБЩО** | | | **45 часа** |

## ДОПЪЛНИТЕЛЕН МОДУЛ ЗА ОБУЧЕНИЕ ЗА ПУБЛИЧНИ ДИГИТАЛНИ УСЛУГИ

(след обучение за базово ниво на общи дигитални умения (нива 1 и 2 от DigCom 2.1)

**Общ брой часове за обучение - 10 учебни часа**

| Теми | Компетентности като очаквани резултати от обучението | Учебни часове |
|---|---|---|
| Електронни услуги в РБ | **Знания:** разбиране на основните принципи и начини за използване на електронни услуги в РБ, какви са изискванията и технологичните предпоставки за използване на публични услуги. Познава основните интернет портали, свързани с различни публични услуги в РБ.<br>**Умения:** може да разпознае основните изисквания за използване на електронни услуги в РБ.<br>**Нагласи:** разпознава предимствата и има положителна нагласа да използва електронни услуги в РБ. | 1 час |
| Електронни услуги в местната и централната власт | **Знания:** разпознава видовете електронни услуги, които се предоставят от местната и централната власт в РБ.<br>**Умения:** умение да намери конкретни електронни услуги, да проучи изискванията за регистрация, да разпознава как се използват основни публични електронни услуги.<br>**Нагласи:** разпознава предимствата и има положителна нагласа да използва електронни услуги в РБ. | 1 час |
| Електронна идентификация в РБ | **Знания:** разбира какви са изискванията за електронна идентификация в РБ. Разбира основните концепции за електронен подпис и видовете електронен подпис.<br>**Умения:** умение да се идентифицира в електронна среда.<br>**Нагласи:** положителна нагласа за електронно идентифициране | 2 часа |
| Електронни услуги в НАП | **Знания:** разбиране за основните услуги, предоставяни от НАП.<br>**Умения:** умение за регистриране, изпълнение на основни услуги, предоставяни от НАП.<br>**Нагласи:** разпознава предимствата и има положителна нагласа да използва електронни услуги на НАП. | 2 часа |



Финансирано от Европейския съюз NextGenerationEU

Съфинансирано от Европейския съюз

| | | |
|---|---|---|
| Електронни услуги в НОИ | **Знания:** разбиране за основните услуги, предоставяни от НОИ.<br>**Умения:** умение за регистриране, изпълнение на основни услуги, предоставяни от НОИ.<br>**Нагласи:** разпознава предимствата и има положителна нагласа да използва електронни услуги на НОИ. | 2 часа |
| Електронни услуги в АЗ | **Знания:** разбиране за основните услуги, предоставяни от АЗ.<br>**Умения:** умение за регистриране, изпълнение на основни услуги, предоставяни от АЗ.<br>**Нагласи:** разпознава предимствата и има положителна нагласа да използва електронни услуги на АЗ. | 2 часа |
| | **ОБЩО** | **10 часа** |